

„Slepá ulička“ a Boží jednání

Hošťálková 10. 1. 2021

Písně: 191, 367, 308, 684, 452

Čtení z Písma: 2. Mojž. 3, 1 - 14; 2. Tim. 2, 3 - 13

Text kázání: 2. Mojžíšova 3, 7 - 8a. 11 - 12

Milí bratři a sestry,

všichni dobře známe výraz „slepá ulička“, větu: „*Dostal se do slepé uličky*“. Povíme ji ve chvíli kdy se někdo octne v nějaké bezvýchodné nebo beznadějně situaci. Myslím, že jsme si i my již vyzkoušeli jak taková „slepá ulička“ vypadá a jak se v ní člověk cítí. Nemůžeme dál, upadáme do mnohých pochybností, vytrácí se naděje, vše se nám zdá marné, propadáme depresím. Možná nám to připomíná také dnešní „koronavirovou“ situaci - hledá se z ní cesta, a nehledají ji jen jednotlivci, ale většina národů, celý svět. - Najít „světýlko na konci tunelu“, tak se o tomto hledání mluví.

Máme dnes před sebou určitou událost, která se odehrála v životě Mojžíše. Situace do které se dostal, pro něj mohla také znamenat takovou „slepu uličku“. V tomto starodávném příběhu ale nejde jen o něj jako jedince, Bůh tu opět začíná jednat se svým lidem. Celá pospolitost Izraelců na tom nebyla o nic lépe než právě Mojžíš. Tento příběh nás ale nechce zavléct do stavu bédování nad „zpackaným“ životem a slepými uličkami do kterých se dostáváme, naopak jeho záměrem je naplnit nás novou nadějí. Od samého počátku je tento příběh dobrou zprávou pro všechny, kteří mu naslouchají. Z textu můžeme zaslechnout minimálně tři důležité výpovědi:

1. Na konci našich cest začíná Bůh se svou cestou.

Souhlasíme s tím? Máme před sebou známou postavu Mojžíše. Stal se jakýmsi pomocným dělníkem u nějakého bohatého muže. Jeho úkolem bylo, aby v té nehostinné krajině, do které se dostal jako běželec, pásal ovce. Ovšem než se sem dostal byl někým úplně jiným.

Narodil se jedné izraelské ženě v egyptském otroctví. Podle tehdejšího nařízení měl být ihned hozen do Nilu; jeho matka jej však uložila do připraveného košíku a vložila do rákosí při břehu této řeky. Zde jej také našla faraonova dcera. Mojžíš byl adoptován a od tohoto okamžiku vyrůstal v prostředí ve kterém mohl naplno užívat všech předností potomků faraonova rodu. Avšak přes veškerou nádheru ve které žil nikdy nezapomněl na svůj původ. On sám nebyl žádnému násilí vystaven, ale dobře viděl, jak jsou kolem něj trápeni izraelští otroci - jeho krev. V jednom okamžiku přispěchal na pomoc izraelskému otroku, a zabil egyptského dozorce, který jej nelítostně bil. Tento čin však pro něj měl dalekosáhlé následky. Aby si zachoval svůj život, musel „**před faraonem uprchnout a usadil se v madijánské zemi**“.

Nyní zakouší na vlastní kůži důsledky svého nezvládnutého jednání. Mojžíš se dostal do slepé uličky. Z váženého muže se stal ze dne na den uprchlíkem. Dříve protěžovaný příslušník faraonova domu, nyní jako bezvýznamný pastýř. Ano, našel si

své bezpečné místo, vzal si také za ženu dceru svého „chleboďárce“. Ale jinak není skutečně nikým a už to tak zůstane. Zde končí všechny jeho cesty a plány.

Docela s Mojžíšem cítíme. Dobře víme, jak na tom jsme my, když se dostaneme do podobné životní nouze ze které nevidíme žádnou cestu ven. Ale právě zde, v této situaci a této chvíli se celý příběh teprve dává do pohybu. Platí: Na konci všech našich cest začíná jednat Bůh, přichází se **svou** cestou a uskutečňuje **své** plány. Zakusil to Mojžíš, a prožil to také lid ke kterému patřil. Kde je ve hře Bůh, kde se dostává ke slovu On, tam není bezvýchodných situací!

Porozhlédneme-li se každý z nás za uplynulými dny našeho života, pak v něm i my najdeme příklady, které toto potvrzují. A pustíme-li se do sledování cesty církve napříč dějinami, pak se s touto zkušeností setkáváme neustále v mnoha nejrůznějších podobách. Božím cestám s námi se můžeme pouze divit a obdivovat je - třeba slovy apoštola Pavla: **„Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty!“** (Ř 11,33). Právě toto nám chce dát náš text svým obrazem jasně najevo: Tam, kde naše cesty končí a my si toho jsme vědomi, tam nastupuje Bůh se **svými** cestami; a konce jeho cest nejsme schopni dohlédnout, neustále mají svá pokračování. Druhá věc, kterou můžeme z textu vysledovat:

2. Vnější znamení zprostředkovává vnitřní ujištění.

Při své obyčejné, každodenní práci pastýře Mojžíš najednou zahlédne neobyčejný přírodní úkaz. Má před sebou hořící trnitý keř. Kde se tu vzal? Nemá pro to žádné vysvětlení. Vidí jen: **„jak keř v ohni hoří, ale není jím stráven“**. **„Řekl si: Zajdu se podívat na ten veliký úkaz.“** A náhle, ve své beznadějně situaci se kterou se již nejspíš vyrovnal, se setkává s Bohem svých otců! **„Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.“** Ani zde, nebude podáno žádné bližší vysvětlení. Je tu jen velké, průkazné znamení a za ním zní jasná slova.

Pak již před námi stojí jen dvě cesty: buď tuto událost přijmeme tak jak se dává, nebo s ní naložíme jako s mnoha jinými zvláštnostmi života - přiřadíme ji k nim, a zapomeneme. Možné je obojí. Jestliže ale patříme na stranu Mojžíše, který se nechal tímto jevem oslovit, jestli patříme na stranu těch, kteří se nechávali a nechávají Bohem vyrušovat a znepokojoval, pak vycházíme důležitým věcem vstříc. A tam, kde takto jednáme, se nám budou stávat Boží způsoby, jeho jednání - ano Bůh sám - stále zřejmějším a viditelnějším.

Mojžíšovi je v této chvíli jasné, že blíže už přistoupit nemůže - je zde určitá hranice, kterou oheň žárlivě střeží. Přitom se mu ale stává také stále více jasným: Zde jedná sám Bůh. V tomto ohni jej potkává podivuhodný Bůh jeho otců. A v tomto ohni se též setkává se strhující a stravující mocí tohoto Boha. Toto poznání se netýká jen tohoto příběhu, tak bude popisována Boží povaha, a způsob jakým se člověku dával poznávat, mnoha starozákonními proroky. A řeč o ohnivých plamenech bude hrát důležitou roli ještě i v rozhodující události počátků novozákonní církve. Podobným způsobem popíše svatodušní událost evangelista Lukáš - na hlavách modlících se a na Ducha svatého očekávajících učedníků se náhle objeví **„ohnivé jazyky“** (Sk 2,1nn).

Takto se stane Mojžíšovi onen vnější signál a znamení hořícího keře znamením vnitřního ujištění a jistoty. Mojžíš nyní ví: **„Právě na tomto místě, kde jsem s tím vůbec nepočítal, mám co do činění s živým Bohem, Bohem svých otců! Právě tady, kde jsem se vždy lítoval a vzdával svých nadějí; právě zde a v této chvíli, kdy si to již patrně ani nepřeji, ke mně Bůh mluví a začíná se mnou jednat!“** Pro Mojžíše je to

rozhodující situace a důležitý okamžik jeho života - také pro nás dnes! A ještě jedna myšlenka, kterou můžeme z našeho textu vyčíst:

3. Bůh vidí svůj lid a má s ním svůj plán.

Mohli bychom se tady ptát: Ano, to co prožil Mojžíš, pro něj bylo velmi důležitou zkušeností, ale komu jinému by to ještě mohlo posloužit a být ku prospěchu? Jeho krajané přece bydlí dál v Egyptě, dál žijí pod tyranii svých zotročovatelů. Od těch dob co musel Mojžíš z Egypta utéct, se poměry v této zemi ani situace zotročeného lidu nijak nezměnila - jestliže ano, pak spíše k horšímu! Ty, které musel tenkrát narychlo opouštět byli ještě více „**ujařmení**“, ještě více „**úpěli pro bezohlednost svých poháněčů**“. Pomoc nebo dokonce záchrana? - to bylo něco, o čem si mohli nechat jen zdát. Kdo by se jich také zastal? Vždyť by se musel postavit proti mocnému Egyptu. Koho jejich situace zajímá!?

Ale slyšíme zde opět evangelium - dobrou zvěst - a zdůvodnění toho, proč Bůh tímto způsobem vstoupil do života Mojžíše. Bůh jej zavolal a oslovil a nyní s ním mluví zcela jasně ve věci vyvedení svého lidu z Egypta. Mluví tak, jako kdyby právě odtamtud přicestoval. „**Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě...**“

Bible se neostýchá na tomto místě vykreslit a popsat mocného Boha otců a Pána všeho tvorstva zcela lidsky - jako člověka - jako toho, který slyší, vidí, trpí spolu s ostatními a který musí na něco přijít (a on určitě na něco přijde), aby těm těžce utlačovaným z jejich nesnadné situace pomohl. Jedná se tu o hluboké popsání Božího charakteru, Jeho smýšlení a neustálého přemýšlení o člověku. Jde o to, dát člověku - jak je to jen možné - najevo, že Bůh je tu pro něj a že při něm vždy stojí, ať už mu to tak připadá nebo ne. V podobném duchu napíše později apoštol Pavel Timoteovi (1.Tm 2,4): „**Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.**“ Zde se dostává ke slovu Bůh jako Ten, který se zcela a cele nasazuje pro svůj lid. Tak se tady setkává Starý Zákon s Novým.

Souhrn na závěr: Bůh Mojžíše volá, protože chce zachránit svůj lid. Setkává se s Mojžíšem, protože se chce setkat také se svým lidem. Těší Mojžíše, protože chce potěšit též svůj lid! On nezapomíná na nikoho - ať už se jedná o jednotlivce nebo lid jako takový. To je opravdu potěšitelná zvěst - pro Mojžíše, pro jeho lid, pro nás všechny. Slyšíme: Neztrácej odvahu a spoléhej na Boží věrnost! Tam, kde jsou lidé se svými možnostmi a rozumem v koncích, tam začíná jednat Bůh sám. A tam, kde my již žádnou cestu nevidíme, tam s námi začíná Bůh uskutečňovat své záměry a plány. Toto je Boží jednání s námi.

Amen.